

**CHARGE TO
3 XAPSM**

Совхозтар 5824 тонна
ту, 1500 тонна комбинор-
у, 2300 тонна фураж
урдугу, 640 тонна со-
омону, 300 тонна сиңиз-
атын сиртэн тизийэх-
эххэр. Билигиги түрү-

АНН дхан кириэти
ныта күдүйөн туурар
тох таһыгар олоорор
хаар маанан баттахтаах.
төн уулархай харахтаах
сырдык сөбүлөөх кыр-
дыас эивэхсин: «Ким
пээхити? Хайтан пээ-
лит? Тоох сонунаах-
хыт?» — диин үрүт-үө-
һа ыһыһыларынан сэнэ-
ра, кээстэ тоһуйда. Кини
Лавровтар пилэра 86
сиастаах Елена Ивановна
эбит.

— Мин төрүт-уус Одыу-
дууммун. Маган Кэрэххэ
төрөөбүтүм. Хоптодоо
эргэ тахсан, оңно олоро
сыйдыбытым. Кэргэннэ
олбүтүн кэинэ уолбунуун
Дьаакыптыын мин төрө-
бүт сирбин булбуппуд.
Бэргэ уонча оҕо-
ломмутум, олортон ити
созотох Дьаакын ордон
сылдыар, 12 оҕолоок.
Мин эдэрбэр наар сүөһү-
гэ улазэбיתי, оңно уол-
бун кыратыттан баты-
һыһнара сылдыарым, оңо-
до буолуо, оҕом эмиэ бу-
катын эдэриттэн колхоз
үлөһтэ буолбута. 15
састааҕар колхоз-
ка баллаах таспыта, 16-
17 састааҕыттан от и-
биспитэ, — өйүн эбедиҥи
өссө да ыһыктыбатах
ытык кырдыаҕас сөһөр-
гүн олердо. Чэй орооччу-
ларэ, дьэһиттэра кинэ
эбит. Ити курдуу сөһөр-
гөһэ олердохлутуна, күө-
дэа кэпсэппитигинэн та
кырдыаттан аҕалаах уол
кыраан кэлдилэр.

Удьяла Дмитриевна
юнна Яков Иванович
Лавровтар 1959 сэл
лаахха мал-буолбуттара
Ити кэмтэи иккинэн биир
гэ ферматэ үлэдиллэр
Ологу салгыыр 12 оло
лоохтор, билигин сэтг
сизиндэхтор. Ийэлээх апа
күннүлэри көрө-көрө да
үлэлэстэллэр, оройуонига

байдалын бичир идэвх-
тэрийн ортолдуур бастын
үзэлсэрийнхэн кинэгийн бид-
либигтэрэ. Калын сэл-
ларга Яков Иванович ач-
чат сүөлүүнү толөһүтүүтэ
оройуогина үс, оттон
Ульяна Дмитриевна икин
тогүл чемпионназабытта-
ра, Яков Иванович икин
тогүлдэи босхо путевна-
нан сокурруу күүлэйдэ-
бита, норуот хаһаайчста-
батын бийлэстэиштыс-
та.

кэргэнийн, өвчлөхөн
тохтообута. Бидний Гөр-
найса ослор, Үнүс кысы
Елена өбүрүт аһын
үүнэрээччн маастар
буолбута. Калын онгун
үрдэтн агроном идэтн
идэтн, үүрэгин бүтүрдн
дүн угаа «Мындабайлы»
совхозка халпыста үүн
нэрэн олгем үүнүүн
ылан аатырбута. Яков,
Семен тракторист идэтн
ылбытара. Семен Яков

Эмнэ итгэний этгэхэ
сэл. — Семен үөрэмнэ
нэгэнтэй нэмүсхөн ору-
нүгэйз гүһэр.

Мин ухлиднены бы-
вэл бүтэрэбиз, Тракто-
рист, шофер уонна сле-
сарь адаларын байылаа-
тым. Баянхаа үөрмүргө
олус үүсүгэй. Кунаарта
дизэн олус баай кабинета-
тардаах корпусуут уза-
ман хаалда, — дээн кэп-
сэтингэ дайыл үлсүсүр.

раллар, байгата, бишр
коллектив хурдулхут.
Озолорум да сирбаттар,
үөрэхтэртэр кыһаллал-
лар, нгн ийнэ уол — Ваня
дарань, Павел даганы —
үлүгөйднн уорониллар.
кыһаны Мария үлүлшн-
да үөрэнэ сылдан үчү-
гэй үөрөднн ийнн Болга-
рияда бара сымдыбыта.
Төрөлүлүтэр улаханнык
сыйналлар. Одо идэлэх,
буолар баран хас да нэл-
лэх буолуохтаах, үлүлшн
үөрөннэхтээх. Бинниг оло-
лорбүт 6 саастаахтаритан
мас кыгастаатынан,
фермага салдыастаы-
нан бараллар. — Яков
Иванович уолаттарын
бигэрлэтэн бигэрэр.

Дилэни киэстэн тий-
гөрөспит уолаттарын ас-
тантгы. астына көрөр.
Буолумчуна дадалы, итин-
ны үлэбит, сиэри-майгы-
ны тутуһан сымдаар, «э-
лээн-эбдик» ыччаттардаах
ниин. Итинн өссө үрдэ-
тэн ити кизбэ—тыа ха-
һайыстыбаттын үлэниг-
тэрин бырааһынныгыт
балээтиир бичэргэ—
убайдарын Семени сарга-
нырэй көрбүт үөрэнээч-
тэ уолаттар Степа уонна
Кости, эмиз совхозтан
үчүгэй үлэлэрин иһин на-
ҕарнадалаһыылар. Төрөп-
түт дьоло—оболорулар.
Күннүлөр үлэниг, үгүс
дьол буолан дорусбай-
дык сымдаалларыттан ор-
дук улахан дьолого киһи
иладыйбат Остон Ульяна
Дыприенна уонна Яков
Иванович Давроптаах
оболорулар аар идэ-
ли бичэриг, иһинит-үө-
рэниг 13 №-дээх СПТУ
үгүөтэ-сигөтө улахан.
Дьыа көргөн ол да иһин
училище туһунан истиг-
ник санамыр, үөрөхтө
иһэспир.

М. СИДОРОВА.

Редакция
почтатыттан
—▷ ◁—
Тустаахха
кыра да
наада

Эдэр эрдэхишээ араас
кыбалтаны, эрэни дада-
ны көрсүбүтүм, үлөни
дараны үлөжөбүтүм. Эли-
нэ бейэлзэх суттарга,
аас-туор сымаларга. Булу-
тга көнүүгө даданы бэй-
бейлэбүтүм хардарыга
комолосунэн, өйөһөн сым-
дакыбыппат, кырдаада-
тары-кыяматтары тоюу
кыайарбытынан ойүү са-
тыктырыт, көмөлөбөрбүт.
Мэлдэн онунук эдэр-чэ-
тисин сымдыгах курдук
сананарбыт, сананы тү-
нөрбөтөхкө хайдах эр-
барыта чачыкы курдуга.
Ол эрэри сааһырдахха
кун-дыл араастаан эргэ-
йэр эбит. 1986 сымтан
кыраакынан кылдыаным
билгитин бейиз дөһи алы-
нар-харыһыар кинитэ
буолон сымтабыт.

Тустаахха кыра да нааш. Билэтин бастаан балдарбар эмтээбин врачайы Тимофеевны, оччолорго мин туспар сүүрбүт-коппут аыл үлэһиттэрин, олуус күндүтүк санымын. Ол бастагы ыр күнүрбүттэн күн бүгүнгөр дьэри оройуонаады кини балыкха үлэһиттэрэ миниги көрүүтэ-иститтэ суох хаалларыллыктар. Врачтар Г. Э. Кудыгин, М. Г. Платонов, У. Д. Погова мэлэи кэлэи көрөллөр-истэллэр, эмтиһэллэр. Эми алын сүһүк эдэрээн үлэһиттэрэ олуус истигник санымаһаһаллар, төрөөбүт ыһаларынн көрөллөр-истэллэр, истиге, сылаас пайыһын араһаччыһыллар. Онон ыарыһах кини санаатын күүһүрдэллэр, күүһүтөр күүүс эбэллэр, иһиһиге арал кыһыкын сараллар

Выгыл сайын амбула-
тория дьнгэ умайан
хаалбыт сурадьын истэ-
мин улаханнык хомойбу-
тум, ырыбахтар ханна
көрдөрүүх бийлэрэй дик
санаа ууяа-хаайа туһу-
та, манан халаастаах
ваньааларым барахса-
тар эрэин көрдөхтөрө
дизэн санаа ырыга-баты-
га агустубуттум. Сотору
буолаат оройуон тарият-
лэро, бирдизилээн дьон-
нор бөлүмүлэ алдыарха-
йын үлэстэргэ бада са-
нааларын биллэрбит су-
рахтарын истэммин ула-
ханын үөрбүтүм, асди
буолбуттум. Алдыархайга
түбөспүтү нумускалар,
арыгаччылаар, арчыла-
бар сахалар үтүө үгэст-
рө силэ тардан сириэди-
йэриттэн чаппыбыккэ
дылы буолбуттум, дөлүгү-
бүтүм. Ол сытан байыын
күөмүчүлээр, көрдөрө-
харыйыктарар кини, бө-
лөм кыахпынан, көмөлө-
һөрүм тодо кыаллыа
суохтаарый дин санаа-
тым.

Од үнийн илалдныгээр илэр пенсийнхээгээс Аг-Ропрамбанга 14298 №-дээх чеккээ 50 колуубай-йыг бөрдөлдм. «Отогно-тоххо онгобук туолар» диван саха ошүн долооно баар, ол көрнөтэ минь эм-мэй номом балгындабар, убаастыг в-врачтарын үлэдиэр үсүлдоубуяларын төрийннээ тугу ама тула-ларай дин саныыбыл.

Е. И. ЛАЗАРЕВА,
I группалаах
инбэлдит

Лавровтар: „Үлэһит
онгорбут кыһабыт,,

кыттыбыта, «Улууза кил-
биэнин иһин» медалынан
наҕараадаламмыта. Аас-
пыт сайын уола Пардик-
тыыл бостуунтаабытара,
мэччирег 4 ыйыттан үһү-
гөр бириэмийэлэммита-
ра. Оскуола дьоно Сте-
палаах Костя ыһарой ыер-
буттара.

Лавровтарга сайн мэддэг итгэлтэй ааһар — төрөлшүүтэр оюуларын нэгтгэ бичрэг сүүлч корёллөр. Багар, итгэл — нэр саастарыттан ынахтарга, быйнайкаал ооньохолуур нэрлэдэргэ тапталлара — кишкэри тыа хааааймстыбатын идэтигэр сирдээбитэ буюу дус...

Одүүдүүлгн үзэлний
13 №-дээх СПТУ-уу бу
дныг кэртэнтэн 5 оюу
ронэн бүтэрбитэ, Иван
наах Павел билигн үе
рэнэ сүлдбэллэр. Иинс
кыис Мария манча авч
бастаан үерэнэ шөфөр
үдэгн млыбта. Имин
зоотехник идэгтисар урдуу
үөрэххэ үерэнэ сүлдбэл

ленинч, субу агай буудай
васпыг тэн хааайхыг
батын үлэнтэрин бэ-
рээхмнийг үчүгэй
үлэтин пийн Карл Марк-
сатынхан совхоз салга-
тыттан нэвэрээдэлээн.
Александра эмээ — огу-
руот алын үүнэрээччи
маастай.

— Бийиги 1981 сэл-
лэххэ кылааһыннн тү-
түспутуһан 13 №-дэх
СПТУ-га үөрэнэ кири-
биллэ. Профтехукили-
цегэ нһэр үөрэхтаргэр
молтох, бэрээдэгтэрэ сү-
тэрйиһэт оҥолор үөрэт-
баралларын курдук өйдө-
бүт баар. Ити алох сым-
һа, Холбоор, мингил
кытта үөрэммит Будун
мичтата Очиркасов Алеша,
Хатыллытан сылдар
Алик Макаров, Одьу-
луунга биһгэ үөрэммит
уолум Наот Невстрел
үөрэхтаргэр да бастыг,
общественнай да үлэ-
анкнай эһилэр, Алеша
оһус барна урувуйдуура,
Алик ырыаһыт эһа. Не-
ля Фидиппов туһунан

на үөрэнэр Иван кыт-
тар. Кини бу күнүгөргө
дусбаныс күрэхтөһө Якут-
скайдыары сыйдыар эбит.
Выйды сага үөрэнэ
кирипт Павел: «Оску-
латаапар уунундуга үө-
рөнөр ордук. Бирдин
урук 80-уу муһуу
ууннаах. Онон тизтэй-
бөккө, нарылыгы үөрө-
нүрүн, үчүтэйдик өлүү-
гүн, Оскуолага 45 му-
һуутка ситиһэ өхсөөрү
ыккал буолар. Онон өй-
дооботоххун да аларан
иһирг. Сии-биир өскүс-
лага курдук, араас куру-
һуоттар, секциялар үлэ-
диллэр. миң Михаил
Михайлович сазыар тех-
ническэй куруһуоттар дьа-
рыстанабыт. — димэ уба-
йып өлүүр.

— Оболорум бары нэриэтэ ити Училищета үөрөнөн иде ыллаллар, ылан да эрэллэр. Училищеты мин да орус собулуубун Учууталлар, маастарлар мэдди билеһэ тураллар, бырааһынныктарыгар ыгылар сырытына.

◆ Уи — олохнут кута-сүрэ ◆

КҮӨЛЛЭЭХ
БУОЛАММЫТ

Саха ССР норуотун ха-
һаайыстыбатын үтүөлээх
үлэһигэ Д. П. Лазарь
40 сыллаахыта, ханыы
даҕаны техника суогуна
Лампа алын өртүнэ
Таатта үрөһүн быстар-
ус кэжжэлэһэ тулар куол-
лэри сийлиһиннэри Д
ринг бөлүкөлөгүн арба
өртүгэр тийэ ууну т
һаартарбыта. Ол нэмтэ
ыла Лампа, Чычаас, Д
ринг куоллара уулар
быста иллит. Бастаа
аңараас илти кууһун
635 метр усталаах бий-
ты туттарбытара.

Ити курдук дини
нэр ууман кычытта
бакка олоробут. Ону а
нан немүс хатырыкта
тын бабарыт биир ту
па

Байдал сэтгэний 4 нүүдэр Дирэгт хүлээ мунхалаабыгт, Онно П. Пестерев, А. П. Дини уонна олохтоох сөлөх мунхалара кнпрбитэрэ, Магараһынга 10-тэхэс тонна балын туу тараллына, бигр оччо мунхада сэлдэһыбыттар үлээһиллэнэ. Нэлбүг бэлыгы мууллаан бара олохтоох сөлөхсөвет дэһэһынэ, иккидин кннхэ бигрднн куул балы олус бэрээдэктээхтнн үтүрүсүүтэ - хабыр мссыта суох үлээһиллэнэ. Ыраахтан, чутастан мустубут дьон үөрүүтэ улахан мунхалааһын байтэ туспа быраһыһынньык байһытыгар - майгытыгар барда.

Т. СОКОЛЬНИКОВ.
(Ханьят общ. корр.).

Күөл туругун билбэттэр

Павлов уонна эн уу ту-
хунан таах айдааны тар-
дабыт» дээн сэмэтиир.
Өссө уу болууруоһун бы-
һаара сатыыр киинин, ки-
ини, соторуугадыта «Са-
та олоххо» таһаартарбыт
ыстатыйабар ахтыбатах,
сыһаалабатах үһүбүн.
Ууну аҕаларга үтөлүһэр
баҕалааһын, кэлэр саас
5 км Хаамыйаттан бэй-
иһиний турбаларынан
ууну бырахтарар былаан-
наарын биллэрдэ. Ити
идеяны халыкка суруйан
дьону уоскутарга тодо
сатамматыт дигэрэххэ,
«Баар, кыалына суоҕа»
дээн сэргэрдэх. Табы-
лынаадына, сайынны ор-
тутар, баар, ити кыал-
лыан сөп Оттон кыһы-
нны хайдах хааччыар
былааннааһын туһунан
ыйыппыһар «билбэтим»
дээн хоруйдаста.

«Сага олох» хаймат бэ-
дүүл бэлдэн ийхэн 29
нүүнүдэриг нүмэригэн
тахсыгын интервьютуга-
таб. Мишкэн «Манган ку-
лун эбэ уугун тахымга-
хайаан да үрдэтэхинигэ-
табыллар» дэгэини мэд-
дээр. Туралчы куолу-
ууга төбө саллаастаахыг
тубуунаг ийхыгсэ «Ман-
ган кнэлэ куолу мээрэй
дэгэ киллэрэрин дуо?»
дэгэ чуолхай эппигэ
биэрбэтэ. Агардас нтн да-
ганыг кэпэтинтэн сала-
йааччыларбыт кнэр у-
боштурууһун быһаарыгсэ
хайдах сыхыаннахтарэ-
бөөр дин санымыын.

Чурапчы күөлүн 1986
сыл алтынныттан сы

ахсын алтыннынга мээр-
дэн наллим. Ити түөрт
смыл устата эбэбит уута
73 см түстө. Бу нэм уста-
та уопсайа түспүт сөнгүү
92 см буолла, ону табыл-
лан Умхан Күөлтөн 21
см уу ниирдэ. Онон түөрт
смыл устата уопсай уолуу
186 см тэҥнэстэ. Оттон
быйыл күөлбүт уолуута
түспүт сөнгүүтүн үс тө-
гүл улахан. Ученайдар
бигэрэтэллэринэн, кураан
сыйларга уу лаар буолан
көтүүтэ түспүт сөнгүүтүн
5—7 төгүл улахан. Калар
сайан, быйылгы курдук
дьыл буоллаларына, күөлбүт
уолуута түһэр сөнгүүтүн
5 төгүл улаатыан сөл.

Азыйах хонхутаадыга
күүлү эмиз мээрйэдэн
кордүм. Ойбоннорбун би-
рактан 100 метр ийер-
дэ тэнтэлэнтим. Күүл
батарээ нөхсүгэр 29 ой-
бонтон баара-суора би-
рэ 2, үһэ 1,9, үһэ 1,8 метр
дирингээх уулаахтар.
Онон ити 29 ойбон уула-
рын орто дирингэ 1,6
метрээ таг. Күүл илгисни
нөхсүгэр ортодугар 18
ойбон аллабыллыбытыгар
уутун орто дирингэ 1,9
метрээ тыкта. Илгисни
күүл саамай дирингэ 2 м
25 см буолла. Онон күөл
батарээ улахан нөхсө
эбил сайын курааниаата-
рыла суруннорон сирегэр
днэри хам тынор турук-
таах. Ким барыта 1,6 метр
орто дирингээх улахан
сириниллээх күөл хайдах
күүлүлээн ааххаадыл сү-

рэйизн сөн. Чычаас күөл
түгэдэ сүрдийн сылмийан

уулууга лалла түргээтнийр.
Уутуттан аһаан, номус
хатарынгаадын сэн оло-
роор чуралчлар баар-суох
күөлбүт туруга иттиһин.
Ону сымта-тура талкуй-
даат, сызналзаат. Кыра
абыраадын, өнтон-мантан
илбэнэи-холбонон бачча
улахан салгыһыа олох-
тоохторун ууһа толору
хааччылар ылахыт суох.
Онон Д. П. Лазарев кил-
лэрэр парияһынан Таатта
үрэгиттэн Аана алааһы-
нан, Тулуйахтаабынан
күөлгэ ууну куттарыһа
үлэни уталыһанна сара-
лаһырбыт наада. Оноуоха
өһнө-маһна сизгэмөөккө,
өнтон-мантан тутулаубута
буола сатаабакка, быра-
һыаһын бэйэ күүһүнөн
өнгөрөөккэ, үбүн болпу-
руобун быһаарыахха эрэ
наада. Өсөө төгүл этэбин
үлэтэ олох сүдүрү, оро-
һуон киини тарлэтэрин
кытта көпсөһүннэххэ, үтэ-
ни тэрийннэххэ, көбүлүөх-
хэ эрэ наада.

Оройуон да, республика да хаймааттарыгар уу болпуруонун хайдах быһаарар туһунаа бэрт элбэхтик суруллуна. Ол урдүгүн быһаарыах айыллах биир да депутат, салайааччы баар биллибэт. Хайдах суруйан, хайдах туруорсан дыһаланы онууттан хамсаатар кыһа баарын билбэтибит. П. Н. Мишенин курдуктар «Таах айдааны тардабыт» диэн аһаастык этэ олордохторо ол. Онон оройуон хаймаатын үлэһиттэрэ аһым уу болпуруонун быһаарыыга сыһыаннаах араас таһымнаах салайааччылар эппиэттэриг ылан наһилиэннэ биллэнтэргэр-норууттар таһааралларыгар элбэтибит.

П. АРЖАКОВ
пенсционер

АБА УОННА ОБОНУ ИИТИИ

Ага оёо нингитатар оруола кун бугун хайда-
дыл? Кыра, Оёо нингитэ
сүүрүлээн илээдэ сукта-
Рылар. Оттон, дингар
ага педагогическай кы-
бынан ийгээдэр урдук
таһымга турар эбээт.
Ылархай үлээн толороч-
чу, айылдарлыын болору-
лааччы, техникалы баһы-
лааччы — ага. Кини уту-
най-тугунан дьарыктарба-
тый? Спорт уустук, жө-
рүгүнөн дьарыктаннааччы,
маһынан, тымпирыа үһ-
нааччы, кинигэни, хайма-
ты ордук хасыһан аарлаа-
чы, сазалта эйгитин кыт-
та албохтон аарсааччы,
политическай, обществен-
най олоху ордук ырына-
лааччы — эмис ага. Бу
билгититтан - көрүүтүттан
оёогугар тоһо барсар,
ууёосиннээх дьобурдэри
нигарарга теһе кыһанар?
Хомойуох иһин, оёо ни-
нгитатар ага оруола хан-
на баһарар полтеега.

Агаллах эрээрн тугу да сатаабат, олоххо бэлмэ суох ычхаттардаахыт, ама, мидьхэ буолласай? Миньаха дьахталлар эмнэ буруйдаахтар. Ого нитин тин бүтүнүү байаарыгэр ычынни, адалар эи нитинтэ суох буолууларыгэр тигитилэр. Хол-бурга, төрөппүт муньах-тарыгар сымдыланы да ылан көр. Кэбит төрөп-пүттэргэ биер эрэ бы-рыһаага адаларга тик-сэр. Оттон буруйу оло-руу ердүн элбэхтин үөл өбөттон таһаарыллар. Ки-нэхэ ордук чугас буо-луохтаах, нөмдөһөх-тээх адаларбыт ого дьыл-бата дүүллүбиллэр мун-наар да сымдыбаттар.

Ол эрээрн оёолорун
интэнгээр ньханар үгү-
ээннэх адалар суох буол-
батахтар. Ырбаактан ди-
рингнй толкуйдаан дьэ
күргэн стратега буолбут,
сууас дьонноругар т сь-
ддас, нэчтэ сыһаанна
өлөхтөөбүт өдүлэр баал-
лар. Хомойуох иһин, үгүс
адаларга ити хаачыстыба-
лар тийбэттариттэн го-
йомсуу буолан хаалга-
лар. Мөн бүүтү оёо ни-
тингээр үгүсэй сабы-
дыалы онорор адалар
түстөрүгөн кэлэни тү-
дүстүлү баһарабын.

Сунтаарга Бордон дини сиргэ 11 ордолоох Герасимонгар дини дьыа каргыа баар. Ийалары Мария Семёновна—түөрт кытас үөрэхтээч эрээри саха ыһыргуна буола үүмүтүт үтүөкэннээх үлэниг киһи, 11 ордону төрөтөн баран, Саха АССР Верховнай Советын депутата, уобаластаагы партийнай конференцияга алта төгүл делегат буола сылдьыбыт, Ленин ордены, Үлэ Кыһыл Знамята, Октябрьскай Революция ор-

денлар кавалердара. Националний героинк орос-
тухлутун согуш кичи!

Мария Семеновна үйлээх саяхыгар сүүтү интинигэр үлээбэтэ. Икки итэһини үтүккэннээх үлэниг булуутугар дьээ көргөн адата Петр өгөтө улахан. Кини кыра ардардыа тулайыах халла, ыһаан үөрэммэтэх. Олукхолос, ыллаан-туу-йан, остуоруулан дьонго көрөхтөөн улааппыт кини. Кини саазаба-тада дьэн суох. Дуобат-чыт, тойгусут, олуккай-дыыт, чыстааныыт. Түө-һиниттэри тигэр, билини-сөвхөс тутуах специалис-тара буолин олорор маа-ны кыргыттарын ыһаа-ха кэтэр тагастарын оло-роор. Бүтүр аһы астаа-бытыны сымдар. Эдэри-гэр ааттаах үтүкүүбүт. Аатырбыт. Эзерениит Москвада үтүкүүдэтэ ил-дэмэри талап ылыыт. Ба-дэмэнизе арай барап, Москвалары сымдаан олооруун ахтан дьааты-сап күлээн хаалыт.

Одолоро мислаларыг
тангастарыг нуруу юм
суйгар эбит. Ону исэн
билигин дьон «Оо, ол
ини Маарыяабыт киз-
гээ-ниргээз минэлээр
эбит дин», — дөһөлөр.
Маарыятаһынаа аал
баһаан көрсүбүт да ка-
ма дьыкты. Тойбохой
мыһарар билсбиттэр.
Одолоро бары туруу үлэ-
ниг, бартаахай дьон-сэргэ
буоллулар. Бир уолла-
ра Валерий эиэхэ оро-
йуоннаады. Күлгүтүр
дөһөтнөр үлэллэр. Үчү-
гэй специалист, талаан-
наах артист билиһиннэ-
смааһаар.

Бишнээх биир 27 сэл
устатгыг сууриннах-
таллах сэллэгт орог-
ноор баар. Нин ситтэ
орогун сэлтнээрн мате-
матик орогбуг. Кыр
ардхэртитэн «туорк
ынах «утурута хайна?»,
«ус ынах атаа хайна?»,
днэх курдук оёнуу сэр-
гэхитар, сонурдатар бол-
пууустары биэрэ тобу-
яр идэлээх эбит. Тол-
куйдуур дуюуру сайн-
наар араас соннуулары
тэрийэр эбит. Бишнн
ини уола математик-
кай наука кандидаттары,
ини уола университетки
математика преподавате-
лэра буоллулар. Дьэ бу
буолар тус бэйэ сөрдөөх
дьылдыгыар умса минн-
нэрбэки, ону тодо котон,
сырдана, кэрээ дьу-
дууу, төрөппүт инни
толоруу дин. Утукка-
нээх адалар дин итин-
никтэр. Матмаха оёс
бигр инн туһунан ахтан
аһармакхын баһарбын

Сунтаарга Афанасий
Иванович Афанасьев дин
огдообо киһи баар. Сото-

рутаасына кирип дини-
тер сылдан барай, ула-
ханнык хараастан да,
уйадынан да, соён да
турардаахпын. Кереана
Октябрина сүрөгүнэв ыа-
ддан аабуу. Бу нйэ
ниис операциятыгар ки-
рээри сытан, оолоругар
кэриэс сурутуу суруйбур.
Бу дууһа бүтэһик кыла-
ныһытын адалары араама-
лаан баран, дыйада саа-
май көстүүлээх мээстээ
ыйлаабыт. Итиэнэаэ нйэ
эрин мээриэстэ, хаар-
тыскалара, хайрабыл гра-
моталара, үлэтин киниис-
кэ, комсомольский зна-
мёта о. д. а. иергэс ма-
ллара көрдөрүүгэ уурул-
лубуттар. Мыйа тэрий-
бит абаат нйэлэрин кэ-
риэһинтэр Афанасий Ива-
нович. Бу улахан таптап
бэллэтэ ара буолбанын,
ада оолорун иһтэр биэр
пыымата эбит. Эриэһин
кини уолаттарыттан ха-
йаан да үчүтэй дьон тах-
сыыхтара.

Энгийн да оройлогчгуудтар итгэлтэй дэв арьсаа да суохтар эбит. Холбоор, Дмитрий Баранков дэв аа орогч булга илдэ смдхтар эбит. Ону эгч сөптөөдүн аада-бын, Сааны саа орогчтар вуттарбат булуу аймалзаттар сөл түбэ-пэт дин саныбын. «Саасы нэм» аймалзат героя Микова илрэтэт-тан сааны соо смдхтар дин. Аймалдаа чутас ки-нүннүн смдхтар оро-төлдөх муударасна үе-рүннн сөптөөдүн көрө-бүт. Вилдн тулар, ологу-салаах түбүннх илннн кыта ытар сатамат. Көрөн, сэрхэтэхтн см-дхтар ныхаахтхт өй-донор.

Эннги оройуонгу тутар
элбэх сиргэ сырыттым.
Онно сымдан көрдөххө
оройо аһаас сарайлар-
даах, сиппэтэх-холото;
уһаайбалардаах, таһыр-
дыа толгон тууар ма-
ссыналардаах ыаллар эл-
бэхтэр. Барыһыктаау
ыалы көрдөхтүм. Ол иһин
«адалар дьэ үлэттэр
соччо сүрөс суох буол-
буттар дуу?» дигэ, санаа
уесиэстэ. Элбэх бириэхэ
дьэ көртэҥнэ телевиэзор
иниһигэр атаарылара бил-
лэр. Онон телевидиэзор
көрүү куһаҕратын олох-
тоотоххо ара оҕолорбутун
иниһигэ соллоххэ болдом-
то ууруллуоттааҕын өй-
дүүрбүт наадалаах.

Мин бу саяалардын этним, үтүө аралар тус тарыхтан келип чыгышын билгизген аралар ордолорутар сыныктарыгар туох эмэ уларытылар тахсыахта-ра диян ойнобон.

К. ЧИРЯЕВ,
Оршутавы
народнай педагогика
музейы үлэһитэ.

Красноярской кырайданды профтех-үөрэхтээнин Культуратын дыктатининан төрүлүбүт нуучча үккүүтүн аналбын постоношчы - балетмейстер В. В. Бурдалов салайааччылаах гастрольнай бөлөкүн маршрут дөйдү арбаа куораттары уюна кыранылса таһыгар албах дөйдүлүрү халта. Сибирь үккүүттүгүрүн мастертвовалары Япония, Индия, Таиланд, Франция, Италия, Югославия, Никарагуа, Коста-Рика ыты

Сөптөөхтүк
түрүүрсар

Н. Кривошапкин «Этнотип, санаагым бичир» дэгл тоболоох сургуун олус сөбүүлүү ахтыш. Бөгөн Толегенович бийиги оройуонга үлэхэбита 5 сыл буолла. Ити кылгас нэм дүйтэр дьон-сэргэ орто-тугар дарин ытыктабы-ты ылла, хирург билим-ынан бэйэтин чахчы та-лааннаадын көрдөрдө. ыа-рыбахтарга, бииргэ үлэти-пир дьонугар бэйэтин ытыктатта. Баллыбада түгүстүк сылдыар, эмтэ-лэр бууларын, уочаратас-а одорооччулары кытта эибэхтин санаабын ата-таһааччыбын. Оһио ала-риттэн эмэһиһэр тийи-Бөгөн Толегеновичиң иһи-рэх тылынан ахталлар. Оттон сорох эмт үлэти-төрүн аадырыстарытар бөрүкүтэ суох тылар-ас-тер тахсалларың дарыи-нистэххэ сөп. Дьон тугу-барытын кырадьытк нэ-зээн көрөөччүлэр, ким-үлэтиһэр хайдах сыһыан-наарын, туугунан «тыл-наарын» ким-хайа иһини-к билэччилэр. Ол да иһин В. Т. Нурсапаров бийиги оройуонмутугар сылла, үлэтин түстэр дьон ба-ба санаалаахтар.

Вэрэс билэр кийим.
Чанартан сымдыр Н. П.
Михайлов хирургическай
отделениесе операцияла-
нан, үгүөрөн дьылзээн
ийэн: «Атын да омуртар-
га үтүө да саналаах.

Араас дуона суох би-
риччиннэлэринин экири-
тинан, В. Н. Гребцов ы-
лаабынны араһынан, ы-
дир кэмгэр В. Т. Нур-
саларов, наһаастабыл
барзздэтинни, быстах кэм-
гэ уһук Соловьев уча-
скай балыһыатыгар ула-
кы ыһа сымдыбыттара.
Кэлэст кэһилинньэһэ
бөрстөбүһүн, эйэһинин,
быһтинин - көрүүтүн
улаханньык сөбүлөһүтэ.
Иһин үтүө аатын аттаан,
сыйа-сорук туруоруһун
Амманан быһа Таатта
пробуонуттан тийэ кэ-
лэн эмтэнэ барар буол-
буттара, олохтоохтор
дьоллоругар кэлбит
эмчит быһыһынан сый-
надабыттара.

Бөйрөм 25-с сыялы ба-
лымчага үлөлини. Оа
гынан баран алын үлө-
лөттөрүгөр кини курдуу
үтүө сыһымнаах, амарах
пучкалаах ирчикка түбөһө

Бииргэ
үлэлээбитим

Байгэм хирургический отделенигдә медэстранан үлэлэбигитим. Онон Бекен Төдөгөновичы 1985 сылтаахтан билэбин. Эмтэ-мэзгчилэр кинини, кэлэрин кытта субүлгэнттэрэ, үгүстүк махтанар саккаларын истарын, Отгон үлэнттэригэр оһуобай үчүгэй сыйлааһаах. Малдын үөрэтэин, субүлгө-амалан соруйар үгүстээх. Байгэм холку, кизг дууһаллаах иһин. Блары-лахтар ингэн-тоһот иорор-истар. бэрэбиэрэллир уонна ол кэиниттан толкуйдаан баран операцияны оһорор. Визэ сил иһигэр киирэхэ эмтэнэн туһаныт дьон аһсааннара аһыйада суох. Атар-дас тымыр операциятын борт албэри оһордо. Блары-лахтар манчыг уустук операцияда атын оройуонтан тийэ кэлэччилэр. Бары ээнттэ буолан Бекен Төдөгөновича барда махтал тылын этэи. үөрэн-көтөн барааччылар.

Өрөбүл күнүмү, быраанышыңкытары аахсы-
банга тоболоох албэх су-
бал ыгырыыларга сый-
дыбытын ааган сийлээ-
кни. Түүн да, күнүс да
телефоннаахтарына ы-
ларгыны, бочкумуну бар-
бат: «Бардым, күүттүң»,—
дизчип. Кини ыланнар
эрэ, тобо даданга уустун

операция буолбутун иһин, үчүгэй түмүктээх буолуодар арнас саныыгын. Бөкөн Толгоеновичтыын биһирэ үлэлээбит киһи быһымынан, үлэһиттэрингэр хаһан да бардамсыбатан, иһилтэр тустаргыгар мэлдьи үлэһэнэрин үчүгөйдик билэбин. Тымыр операциятын зигилэ суох баһылаабытын туһаммыт дьон үчүгөйдик билэ эрдэхтэрэ.

Хирург В. Т. Нурса-
паров тухунан өссө эл-
бэх үчүтэйи этнэххэ сөн-
лөөн да махтала оннук.
Нэһиэннэниэ иһин үтүө-
түн, талаанын таба кө-
рөөчү, онно баҕас сыыс
тарбат. Онно бары биир
идэлээхтарбин, оройуон
олуктоохторун Н. Кримо-
шанин этинин өйүүрү-
түтэр ынырабын. Бекер
Толегенович ити үрдүк
ааты ыларга дэстийнай
уонна кэскиллээх үлэни

В. СЛЕПЦОВА,
медсестра.

Олус
сөбүлэппитэ

илинни. Барыхтарга олус истинник сыйынаннар, көрөр-истөр, диагностарын таба туруорар буолан собулаппите.

«Сага олох» хайхыгцаа Н. Кривошапкин саамай сөпкө, дьон сааматын бэлэн суруйбуут, Ыйһити, эдд үлэһиттэрэ, өскөтүн саванар буоллагына, В. Т. Нурсаларовка Саха ССР утуулам араһын аатын бөрдөртөрөрөнт хо-до сатаһыат буолуой! Бу туһунаа биир идээлэхтэ-рин бары өртүнэн тол-куйдаан бэйэлэрт санаа-бытын этэргингэр бада-рабын,

А. СЕРГЕЕВА,
Соловьев участником
балыкхатын
недоедства.

КЫАЙТАРБАТАХ ТЭРЭЭНИЙН

Былбыл Субуруусунай ая-
тынан соңхоз Кыңдалга
ызынныгы уюмга субан
сууһуну олохсутарга бы-
наарбыта, Виргатынгир-
нан коммунист Илья Ми-
хайлович Слешов апам-
мыта, Ошо Хатылы орто
оскуолатын бүтүртүп биз
кыбы үлөдигиргө субүлөан
тахсыбытыра. Кинилерга
бары усулуобуйаны та-
рийнах буолан эрээнтэри-
тэрэ. «Дьдьарыса» эрэ
туугуох буолбатахтара.

Кыргызтар билигин
инки эрө хос таастаах
түнүктөөх дымаз оло-
ролор, оохторун сабын-
та бууроо тахсар хайа-
дын кызын саппат, оной
туох баар итиилэрэ нон-
дой ааһа турар. Кызын-
ны бытарган тымыңыга
тоңор кууталдаахтар.

Абылыктара сотору-сотору быстар, миллин ми баһыгар-атагар бирдэ хэстэ тиийэр. Киинэ, көчөрт туһунан түһсөн да батташтыктарга тиийэллэр. Ас астаныхтарын бурдуктара даҕаны суох Ыксаан, биридэ эмэ дың дэригэр ас-таҥас малаппирдэхтарына, транспортын хааччыбаттар ошон сатым сылдыбаллар. Салайхааччыларга олох минерал хаайтарбыттарын туһунан этэн нөрдоххо өбүсөөр совхоз директор бэйэтинэн: «Күүдэй олохторун таһар транспорт суох»,—диэн хоруйдуур.

Итинник усулуобуйада олох салгы үлэниир кыахтара суох.

В. ПЛАТОНОВА,
Н. ЛОНГИНОВА,
Гарешнүүтэр.

тызынан добуһуоллаа-
быттара.

Снимокка: ансамбль солистка Ирина Буричева.

(ССТА фотохромната).

ЭБЭРДЭЛНИБИТ!

Күншү, тапталлаах кэргэмзин, ийбэтин, өбөдэтин, үлө ветерана ФЕОФАНОВА Анастасия Петровна 50 сааһын туолар юбилейинан бозуотулаах сынналыктаах тахсарынан истинниин афэрдалынбит, Чэпээн-чэбидик до-руобуйамы, кырдыары билбэһэ уһундук дьо-лоохтуу ололоруттар, бары үгүтүгү бадарабит.

Кэргэнэ, оҕолоро, кийинтэ, күтүүттэрэ,
сизинэрэ.

Редакторы солб. М. Н. СИДОРОВА.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурочка, ул. Карла
Маркса, 36 кв. ТЕЛЕФОНЫ: редактор—21-332,
отделы—21-265, общед.—21-685.

«САГА ОЛОХ» — орган Чувашского райкома компартии РСФСР и районного Совета народных депутатов.
Газета выходит на чувашском языке. Выходит по вторникам, четвергам и субботам.

Индекс газеты 54967. Объем—1 уся. печ. лист. Тираж—4308.

Чурапчинская районная типография Госкомпечати Якутской-Саха ССР, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 кв.